Nr 40.

Warszawa

25 września / 7 paźdr. 1868 r.

Wychodzi w każdą środę.

Redakcja przy ulicy Nowy Świat Nr. 28.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Wpływy chwilowe urozmaicają tylko powierzchnię, fizjonomję targów pieniężnych; położenie zaś ogólne ani trochę się nie zmieniło.

Zapewnienia pokojowe króla pruskiego wygłoszone w Hamburgu, chciano uważać za fakt wielkiéj doniosłości, bo rzeczywiście na raz wszystkie prawie giełdy okazały się w zwyżce. Ale trwało to zaledwie kilka dni; rewolucja hiszpańska podziałała w przeciwnym kierunku, chociaż i to chwilowo, i dziś można powiedzieć, oba te wpływy znikły,— a pozostaje ta sama jak przedtém niepewność, to samo wyczekiwanie i obałamucenie ogólne. Nikt nie myśli puszczać się na operacje długoterminowe, kiedy nie może obliczyć co będzie jutro. Wszyscy oglądają się na rozbrojenie, od pewnego czasu zapowiadane. Ale fakt ten wielki i jedynie zdolny przywrócić zaufanie i wiarę w pokój, nie nastąpi bez poprzedniego przygotowania gruntu; — otóż gruntu tego dzisiejszy stan Europy nie przedstawia.

Dlatego to widzimy zaledwie próby rozbrojenia — w Prusach, we Włoszech, — więcéj w celach oszczędności niż polityki dokonywane. Francja o rozbrojeniu nie myśli, jak o tém zapewniają dzienniki półurzędowe. Nadto prasa duńska mówi o czynionéj przez Francję propozycji przymierza zaczepno-odpornego, tak z Danją jak Szwecją.

Co zaś do kłopotów jakich miało nabawić Napoleona powstanie hiszpańskie, — o tych już mowy nie ma, i kwestja jeszcze, czy nowe rządy nie będą mu dogodniejsze niż dawne. W każdym jednak razie polityka względem Włoch ulegnie zmianie, czego skazówki dopatrują w urzędowém dopuszczeniu na giełdę paryską nowych obligacij spółki tabacznéj, pomimo opozycję ministra skarbu. Mówią też o innych grzecznościach dla rządu włoskiego, a między innemi o zaczęciu układów co do wycofania załogi z Rzymu.

Przesilenie ministerjalne Austrji przedlitawskiéj trwa ciągle; Auersperg nie został zastąpiony. Od ustąpienia Gołuchowskiego, Galicja zostaje bez namiestnika; namiestnicy Czech i Tyrolu — Kellersperg i Lasser w najgorszych są z ministerstwem stosunkach. Zaczyna występować na scenę system federacji. Otóż przy takich kłopotach zachwiała się wiara w trwałość postępu, i giełda wiedeńska, a za nią frankfurcka wiele w swéj postawie straciły.

Wschód burzy się albo do burzy gotuje: powstanie w Bulgarji i na Kandji, spisek młodéj Turcji przeciwko sułtanowi, postawa Rumunji, Serbji i Grecji, wciąż podniecają obawy.

Tak więc do rozbrojenia grunt nie jest przygotowany; położenie pełne zugadek niedopuszcza stałego powrotu zaufania. W Anglji nawet wysoki kurs konsolów $94\frac{1}{2}$ nie jest wcale oznaką normalnego stanu ekonomicznego: przemysł nie odzyskuje właściwego ruchu, kapitały, chociaż ofiarowane na $1\frac{1}{2}$, a nawet 1%,—nie znajdują obszernego użycia.

Kursa giełdy warszawskiéj przedstawiają małe zmiany; listy zastawne 1-éj serji prawie się nie pojawiały, 2-éj serji podniosły się o $\frac{1}{2}$%, akcje dr. ż. bydgoskiéj o 1% (61), terespolskiéj o $\frac{3}{4}$% ($92\frac{1}{4}$). W wexlach zagranicznych obroty bardzo małe, przy kursie nieco zniżonym.

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 28 września—3 października 1868 r.

	Stopa %	RÓWNIA (pari)	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU: Poniedz. 28 wrześ.	Wtorek 29	Środa 30	Czwar. 1 paźdz.	Piątek 2	Sobota 3	Stosunek do równi na 100
			Ruble						
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 150. 500).	4	100	77,32	77,75	.	.	77,73	.	$77\frac{3}{4}$
Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup..	4	75	.	.	.	.	102,50	.	$136\frac{2}{3}$
Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup	5	45	.	.	.	.	51,25	.	$113\frac{5}{6}$
„ „ „ *B* (z. 200)	0	30	.	.	.	.	27	.	90
„ „ „ *B* (z. 200)	5	30	.	.	.	.	33	.	110
Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	.	.	.	.	*58	.	*58
Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	66,90	66,67	.	66,77	66,83	67	67
kupon..............	.	.	.	.	.	.	.	$1,36\frac{2}{3}$	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)............	5	100	.	.	.	.	81,50	81,50	$81\frac{1}{2}$
Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	135,50	135,30	135,50	135,50	135,50	135,75	$135\frac{3}{4}$
„ „ z 1866 r......	5	.	.	133	133	133,	133	133	133
Metaliki (300) lutowe	4	100	100,33	100,33	100,33	100,33	100,33	100,33	$100\frac{1}{3}$
Metaliki (300) sierpniowe	4	100	.	.	.	100,17	100,17	100	100
Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)..	5	100	.	.	86,33	86,33	86,33	.	$86\frac{1}{3}$
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30 75. 150. 750. 3000).	4	100	85,67	85,60	85,60	.	.	.	$85\frac{3}{5}$
„ „ „ ser. 2	4	100	78,83	78,83	78,85	78,90	79,10	79,33	$79\frac{1}{3}$
kupon.............	.	.	.	.	.	.	.	$1,12\frac{1}{4}$	.
Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	65	.	.	64	64,50	64,75	$107\frac{9}{10}$
„ „ W-B. (100. 150) ...	4	100	60,25	60,67	.	60,75	.	61	61
„ „ Teresp. (100).....	5	100	91,50	91,50	91,50	.	91,75	92,25	$92\frac{1}{4}$
Obligacje „ „	5	100	90	90	90	.	90	90	90
Akcje „ Łodzk. (100).....	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125).....	5	125	.	.	.	.	121,	.	$96\frac{4}{5}$
Obligacje „ „	$4\frac{1}{2}$	100	.	.	.	.	.	.	.
2. Wexle.									
Berlin........(Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	$107,92\frac{1}{2}$	107,85	107,55	107,55	107,40	$107,66\frac{1}{2}$	$115\frac{5}{6}$
Gdańsk....... (100) „	.	92,857	$107,77\frac{1}{2}$	.	.	107,40	.	.	$115\frac{2}{3}$
Hamburg.....(M.B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	.	.
Londyn....... (Ł. 1) 3 „	.	6,304	$7,39\frac{1}{2}$	7,37	.	.	.	.	117
Paryż ....(Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	88,05	.	.	.	.	117
Wiedeń....... (Gul. 150) „	.	92,857	95,40	95,40	.	94,05	.	.	$101\frac{1}{3}$
Petersburg....(Rub. 100) 1 „	.	100	99,25	99,25	.	.	.	.	$99\frac{1}{4}$
3. Monety.									
Półimperjał..................	.	5,15	.	.	.	.	6,02	.	$116\frac{9}{10}$
Napoleondor..................	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski............	.	3	.	.	.	.	$3,42\frac{1}{2}$	.	114
Rubel srebrny................	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski.................	.	0,92.857	.	.	.	.	1,09	.	$117\frac{1}{3}$
Gulden austrjacki (papierowy)....	.	0,62.906	.	.	.	.	$0,64\frac{1}{2}$	.	$102\frac{1}{2}$

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Londyn.	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Amsterd.
bankowa:	6%	2	$2\frac{1}{2}$	5	4	3	3
giełdowa:	—	1 ($1\frac{1}{2}$)	$1\frac{3}{4}$ ($2\frac{1}{4}$)	5	$2\frac{3}{4}$	$2\frac{1}{2}$	3

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 26 września	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)	w d. 3 paździer.
	r u	b l	i
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Warsz.	1.051.042, 29$\frac{1}{2}$	+ 216.201, 38 — 140.047, 99$\frac{1}{2}$	1.127.195, 68
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Łodzi. .	354.871, 42	+ 28.392, 58 — 23.662, 06	359.601, 94
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Włocł.	365.694, 96$\frac{1}{2}$	.	365.694, 96$\frac{1}{2}$
1. Skup: Portfel „ zagranicznych	376.444, 33	+ 44.699, 64$\frac{1}{2}$ — 326.123, 23	95.020, 74$\frac{1}{2}$
2. Zaliczenia na papiery publiczne ...	618.936, .	+ 13.887, . — 10.518, .	622.305, .
3 „ na zast. towarów (a) wełny .	292.122, 60	+ 20, 44 — 5.360, 44	286.782, 60
3 „ na zast. towarów (b) in. tow.	245.486, 96	+ 796, 39 — 7.486, 29	238.797, 06
4. „ „ kosztowności	786.925, 82$\frac{1}{2}$	+ 8.764, 83 — 12.095, 60	783.595, 05$\frac{1}{2}$
5. Otwarte kredyta	4.757.114, 44$\frac{1}{2}$	+ 684.609, 07 — 687.469, 41$\frac{1}{2}$	4.754.254, 10
6. Kasa: Monety srebrne	2.612.052, 57$\frac{1}{4}$	— 2.466, 55$\frac{1}{4}$	2.609.586, 02
6. Kasa: „ złote	43.524, 17$\frac{1}{2}$	— 30, 90	43.493, 27$\frac{1}{2}$
6. Kasa: Bilety Banku Polskiego	809.200, .	+ 92.400, .	901.600, .
6. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	953.523, .	+ 44.038, .	997.561, .
Łącznie (6)	4.418.299, 74$\frac{3}{4}$	+ 133.940, 54$\frac{3}{6}$	4.552.240, 29$\frac{1}{2}$

BILANSE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,

w d. 24/25 września 1868 r.

STAN CZYNNY

	B. francuski.	B. angielski
	f r a n k ó w	
Fundusz metaliczny	1.297 527262	524.121000
Portfel	444.622815	399.967375 (Portfel i Zaliczenia razem)
Zaliczenia na złoto i rozm.	57.910086	
Pożyczki na zast. pap. publ. akcij, oblig. i in.	83.984200	369.753275
Dług skarbu i inne wart..	162.588293	375.000000
	2.046.632656	1.668.841650

STAN BIERNY

	B. francuski.	B. angielski.
	f r a n k ó w	
Bilety w obiegu	1.221.230800	589.258625
Przekazy z term. kilkod.	34.663120	15.128100
Rachunki bieżące prywatne	419.172358	480.004500
Rachunki bieżące skarbowe	143.504765	129.870975
Kapitał zakładowy	182.500000	363.825000 (Kapitał i Zysk razem)
Zysk do kapit. doliczony	7.044776	
Inne bierniki	38.516837	90.754459
	2.046.632656	1.668.841650

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— **Konferencja międzynarodowa telegraficzna**—odbyta w Wiedniu, 12 czerwca—22 lipca r. b. Zadaniem téj konferencji było przejrzenie konwencji paryskiéj z r. 1865, którego potrzeba wynikła z nabytego doświadczenia i z rozwoju komunikacij telegraficznych zwłaszcza w Azji.

Jako główny rezultat prac konferencji uważać należy zaprowadzenie ściśléj łączności między wszystkiemi zarządami telegrafów w Europie i Azji, i zupełnéj jedności systemu urządzenia, postępowania i taryf na wszystkich linjach starego świata.

Uchwalono między innemi: 1) użycie przyrządu Hughes'a do korespondencji na wielkich linjach; 2) zniżenie taryf, szczególnie w korespondencji indijskiéj; 3) bezpłatne przesyłanie depesz pocztą do wszystkich stacij pocztowych w miejscach, do których nie dochodzą linje telegraficzne, — za prostą opłatą telegramu, dla każdego kraju jednostajną.

Rządowi szwajcarskiemu poruczono dyrekcję biura centralnego, przeznaczonego do zbierania danych statystycznych, wydawania pisma mającego traktować o ulepszeniach w telegrafie, odbieranie wiadomości o otwarciu nowych linij lub nowych stacij i t. p. Do kwestij politycznych i dyplomatycznych, jeden z rządów ma być umocowany; na pierwsze 3 lata misja ta poruczaną zostanie rządowi austriackiemu.

Postanowienia wejdą w wykonanie od 1 stycznia 1869 r. Przyszła konferencja zbierze się we Florencji w r. 1871.

— **Towarzystwo rolnicze we Francji.** Rolnicy francuscy, idąc za przykładem niemieckich, zawiązali stowarzyszenie, którego zadaniem ma być samoistne i niezależne działanie na rozwój rolnictwa w kraju, bez żadnego ze strony rządu udziału. Pierwszy popęd do takiéj organizacji dał cesarz Francuzów i jego ministerstwo, które przy różnych sposobnościach kilkakrotnie objawiło zdanie, że zadaniem rządu jest kierunek tylko ogólnych interesów kraju, zaś pojedyńcze gałęzie przemysłu, jeżeli mają w sobie żywotność, powinny same myśleć o sobie. Opierając się na takim objawie polityki rządowéj, naczelny redaktor *Journal d'agriculture pratique* M. E. Lecouteux powziął myśl założenia stowarzyszenia rolników, i w marcu r. b. przystąpił do jéj urzeczywistnienia. Myśl ta takie znalazła poparcie, że już 12 maja miało miejsce pierwsze ogólne zebranie *Towarzystwa rolniczego francuskiego*, do którego przystąpiło 867 członków. Od tego czasu liczba członków wzrosła do 1.200, a pomiędzy nimi spotykamy najznakomitsze imiona rolników, senatorów, członków rządu i innych. Zebranie ogólne powołało na swego prezesa b. ministra Drouyn de Lhuys, a na sekretarza jeneralnego p. Lecouteux, wreszcie mianowało 10 komisij, które mają opracowywać szczegółowe rozmaite przedmioty w zakres działań towarzystwa wchodzące, jakiemi są:

1. Uprawa roli w ścisłém znaczeniu.
2. Hodowla bydła i weterynarja.
3. Uprawa wina.
4. Leśnictwo.
5. Ogrodnictwo warzywne i owocowe.
6. Budownictwo i machiny rolnicze.
7. Przemysł rolniczy.
8. Jedwabnictwo
9. Prawodawstwo i administracja rolnicze.
10. Szkoły rolnicze.

Wystawy, zebrania departamentalne i centralne czyli ogólne, doświadczenia, pisma perjodyczne, premja i honorowe wzmianki, pośrednictwo w kupnie i sprzedaży poprawnego inwentarza,—oto są środki, za pomocą których Towarzystwo ma zamiar działać. Siedliskiem Towarzystwa jest Paryż, skąd komisje będą utrzymywać stosunki z odpowiedniemi prowincjonalnemi stowarzyszeniami. Co rok będzie miało miejsce zebranie ogólne.

Członkowie dzielą się na:
1. *Stałych*, którzy wnoszą jednorocznie po 10 00 fr.
2. *Założycieli* wnoszących w pierwszym roku po 100 a w następnych po 20 fr.
3. *Zwyczajnych* za opłatą roczną 20 fr.
4. *Delegowanych* z istniejących prowincjonalnych stowarzyszeń, którzy również po 20 fr. rocznéj składki wnoszą.

Towarzystwo rospoczęło swe działanie z *kapitałem zakładowym*, wynoszącym przeszło 120.000 fr., który wyłącznie na praktyczne przedmioty użyty być może; prezes, wice-prezes, sekretarz jeneralny i komisje bezpłatnie obowiązki swe pełnią. Rząd nietylko chętnie zatwierdził statut towarzystwa, ale nadto objawił gotowość przyjścia z pomocą, jeżeli towarzystwo jéj zażąda.

— **Pierwsze losowanie akcij i obligacij drogi żelaznéj Warszawsko-Terespolskiéj** odbyło się w d. 1 października r. b. na Pradze w sali posiedzeń zarządu Towarzystwa na dworcu. Umowa nadawcza o budowę i wyzysk drogi ż. W. T. zawartą była między rządem a otrzymującym nadanie d. 26 września (8 października) 1864. Rząd poręczył 5$^1/_0$ czystego dochodu od kapitału budowy, oznaczonego ryczałtowo na 53.000 rub. w srebrze na jedną werstę, zapewnił nadto fundusze na umorzenie w ciągu lat 75 kapitału spółkowego potrzebne, stanowiąc że procenta i sumy na umorzenie płatne będą w monecie brzęczącéj

Droga na całéj długości wynoszącéj werst 193 saż. 337 oddaną została do użytku publicznego w d. $^5/_{17}$ września 1867.

Imienna wartość akcij towarzystwa wynosiła		5.200000
,, obligacij ,,	,,	5.000000
	łącznie	10.200000

Tak akcje jak i obligacje są 100 rublowe. Z pierwszych 46.000, a z drugich 37.000 sztuk mieszczą się po 10 na jednym papierze i stąd powstało 4600 sztuk akcij i 3.760 sztuk obligacij 1000-rublowych. Reszta, jak akcij, tak obligacij jest w sztukach pojedyńczych, 100-rublowych. N-ra akcij 1000-rublowych po 10 na jednym papierze zaczynają się od 1, a kończą na 46.000 zaś obligacij od 1 do 37.600. Nra akcij 100-rublowych zaczynają się od 46.001, a kończą na 52 000, zaś takichże obligacij od 37.601 do 50.000.

Za pierwszego losowania umorzono akcij za	7800
obligacij za	6700
razem za	14500

i w tym celu wyciągnięto z kół 7 sztuk akcij 1000-rublowych, 5 sztuk takichże obligacij, oraz 8 sztuk akcij 100-rublowzch i 17 sztuk takichże obligacij.

Ilość umorzyć się mającego kapitału w roku przyszłym, powiększy się procentem od akcij i obligacij w r b. wylosowanych i w ten sposób z każdym rokiem wzrastać będzie.

W drukarni Gazety Polskiéj. Za pozwoleniem Cenzury Rządowej.